

Syysretki Loimaalle 13.9.2017

Retkikohteina olivat Suomen maatalousmuseo Sarka Loimaalla sekä Luontokapinetti Yläneellä.

Sarka museossa tutustuimme oppaan johdolla suomalaisen maatalouden tarinaan. Oppaan kertomaa vahvistivat taidokkaat pienoismallit niin heinänteosta kuin perunoiden nostamisesta. Saimme kokeilla, miten jyvistä tehtiin jauhoja kiveä pyörittämällä. Nykyajan teknologian kautta sai nappia painamalla kuulla esim. isän ja pojan keskustelua, kun he kuorivat puita metsätyömaalla. Nykyajan keinoja, joiden kautta voi tuntea ja kokea vanhoja työtapoja ja toimintoja.

Muutamia otteita näyttelystä

Viljelyn ensi askeleet on otettu jo kivikauden lopussa yli 4000 vuotta sitten. Kalastus, metsästyks ja keräily täydensivät pienimuotoista viljelyä. Rautakaudella maanmuokkaus helpottui, kun työkalut olivat vahvempia. Vähitellen työkalut kehittyivät ja samalla asutus vakiintui ja väkimäärä lisääntyi. Havainnekuvat näyttivät, miten ISOJAKO-menetelmä paransi viljelyä, kun aikaisemman SARKAJAON aiheuttamaksi koetut ongelmat poistettiin. Isojako yhdisti talojen hajallaan sijaitsevat, kapeat peltosarat isommiksi lohkoiksi.

Viljelyn taloudellinen merkitys kasvoi. Käsiparien avuksi kehitettiin apuvälineitä ja koneita. Varhaiset viljakasvit olivat pitkävartisia. Peltoja raivattiin ja ojat tehtiin aluksi miesvoimin auran avulla. Peruna antoi tärkeää ravintoa. Sotien aikana naiset ja lapset hoitivat mm. perunanaston (pienoiskuva äidistä ja pojasta perunamaalla).

Koneet kiinnostavat ainakin miehiä. Näytillä oli kankean ja painavan oloinen traktori Fordson F 1923. Esillä oli myös uudempi traktori, niittokone, moottorisaha, kirves ja muita työkaluja. Karjataloutta edusti pyöräilevä karjakko sekä kokoelma astioita kuten maitokannu, lypsyämpäri ja siivilä tai sihti.

Keittiön ylä- ja alakaapit, liesi sekä pirttipöytä penkkeineen oli sijoitettu kulmaukseksi, mikä esitti sodan jälkeisen kodin sisustusta. Kaunis kohde - opastus päättyi - siirryimme ruokailemaan.

Toinen retkikohteemme oli **Luontokapinetti** - uudenlainen luonnosta oppimisen keskus - esitteen mukaan. Pihalla herätti huomiota mukava opaspylväs viittoineen sekä asfaltissa valkoisia eläinten jälkiä. Sisällä emäntä kertoi talon historiasta ja nykyisestä käytöstä. Katonrajassa 'lensi' komea maakotka, pöllöt piilottelivat huoneen toisella puolella. Näin saimme esimakua luonnosta.

Oppaan johdolla siirryimme näyttelytiloihin alakertaan. Näyttely oli jaettu kehiin - maa - elämä - ilma. Kosketusnäytöiltä sai esille kuvia ja tekstejä useista aiheista.

Kasveja oli näytillä lasivetriinissä - viehättävää. Kuulimme otteita maaperän monimuotoisuudesta aina ilmaston muutokseen asti. Esillä oli Taivassalon ja Virolahden punainen graniitti, Ristijärven ja Kurun harmaa graniitti. Eroavuudet voi helpommin havaita. Kurjet, minkit, matelijat ja matomaiset ihmetyttivät. Suon syntyä ja muutoksia opas toi esille siirtämällä kuvan eteen toisen kuvan, mikä vahvisti hänen esitystään.

Eliökunnan sukupuu - elämä on laiffii - oli rakennettu seinälle. Siinä nisäkkäät, linnut, hyönteiset ja muut olivat sulassa sovussa.

Paljon asioita, joita ei heti sulata. Onneksi Luontokapinetin esite kertoo. 'Monimutkaisuutensa vuoksi LUONTO ei alistu yleispäteviin määritelmiin, vaan jokaisen ihmisen on itse luotava oma luontonsa. Luontokapinettissa kaikenlaiset ihmiset saavat ELÄMYKSELLISIÄ ja TIEDOLLISIA rakennuspuita ehjän ja kokonaisen luontokäsityksen muodostamiseen'.

Muistiin kirjoitti Kaija Virtanen